

Uitvoeringsprogramma veiligheid 2025

Achtkarspelen

Datum: november 2024

Inhoud

Inleiding.....	3
Verslag beleidsperiode 2023-2024	4
Veiligheidsonderwerpen.....	5
Ondermijning	5
Doelstelling beleidsperiode	5
Aanpak 2025.....	5
Digitale/cyber criminaliteit	7
Doelstelling beleidsperiode	7
Aanpak 2025.....	7
Maatschappelijke onrust.....	8
Doelstelling beleidsperiode	8
Aanpak 2025.....	8
Verkeersveiligheid.....	9
Doelstelling beleidsperiode	9
Aanpak 2025.....	9
Sociale veiligheid	10
Doelstelling beleidsperiode	10
Aanpak 2025.....	10
Wettelijke taken – De basis op orde.....	11
Aanpak 2025.....	11
Beschikbare middelen en capaciteit	12

Inleiding

Voor u ligt het Uitvoeringsprogramma Veiligheid 2025 voor de gemeente Achtkarspelen. Het tweede uitvoeringsprogramma met betrekking tot de beleidsperiode 2023-2026, en de eerste voor één gemeente sinds de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel hebben besloten tot ontvlechting van de Werkmaatschappij Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel.

Jaarverslag uitvoeringsprogramma 2023-2024

Het verslag van het uitvoeringsprogramma 2023-2024 wordt separaat aangeboden. Dit is een verslag van de werkzaamheden voor zowel de gemeente Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel.

Veiligheidsbeleid 2023-2026

In 2023 is nieuw veiligheidsbeleid gemaakt voor de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel 2023-2026 met de titel “Feiligens Foarút”. Het veiligheidsbeleid is in 2025 nog steeds geldend.

De volgende prioriteiten zijn leidend in de beleidsperiode 2023-2026:

- Ondernijning
- Digitale criminaliteit (cyber)
- Maatschappelijke onrust (polarisatie)
- Verkeersveiligheid
- Sociale veiligheid

Door de ontvlechting en andere ontwikkelingen plaatsen wij wel een kanttekening bij de haalbaarheid van de uitvoering van dit beleid. Er moeten keuzes worden gemaakt, gelet op de beschikbare capaciteit. Hierbij ligt de focus op de *wettelijke en noodzakelijke prioriteiten*. Gedacht kan worden aan wettelijke taken voortvloeiend uit de Wet Veiligheidsregio's en de Gemeentewet. Bij noodzakelijke prioriteiten is onder andere de koppeling met Zorg en Veiligheid van belang. Het doel is dat de basis op orde is.

In 2025 wordt ingezet op de prioriteiten Maatschappelijke onrust (polarisatie/radicalisering), Ondernijning en Sociale Veiligheid. De andere genoemde prioriteiten zullen minder aan bod komen. Hierbij kan worden opgemerkt dat in de periode 2023-2024 wel aandacht is besteed aan deze onderwerpen. Dit is terug te lezen in de evaluatie 2023-2024.

Eerder is al genoemd dat bij de opbouw van het cluster openbare orde en veiligheid (OOV) binnen de zelfstandige gemeente vooral ook wordt gekeken naar de uitvoering van wettelijke taken. Hierbij kan worden gedacht aan crisisbeheersing (heropbouw crisisorganisatie) en brandweorzaken (o.a. nieuw dekkingsplan).

Verslag beleidsperiode 2023-2024

Het verslag van de periode 2023-2024 wordt separaat aangeboden. Dit is een verslag van de werkzaamheden voor zowel de gemeente Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel.

Veiligheidsonderwerpen

Ondermijning

Ondermijning verwijst vooral naar de effecten van de georganiseerde criminaliteit: de verwevenheid van onder- en bovenwereld, de innesteling in woonwijken en in legale sectoren. Georganiseerde criminaliteit is altijd geworteld in de lokale samenleving. Plegers van georganiseerde criminaliteit maken gebruik van dezelfde legale structuren en voorzieningen als gewone burgers: transportvoorzieningen, financiële en juridische dienstverlening, recreatieterreinen, de vastgoedsector etc. Deze verwevenheid met de legale wereld heeft vergaande consequenties. De combinatie van omvangrijke criminele vermogens en de toegang tot zware geweldsmiddelen stelt criminele netwerken in staat invloed te verwerven in maatschappelijke sectoren en ongewenste sociale druk uit te oefenen in de samenleving. Dit gaat gepaard met bedreiging van de integriteit van het openbaar bestuur en van overheidsambtenaren. Dit leidt tot aantasting van het rechtsgevoel en van de rechtsstaat en zijn instituties (NCTV, 2022).

De problematiek van ondermijnende criminaliteit is voor een belangrijk deel grensoverschrijdend en internationaal van karakter, maar is tegelijkertijd sterk geworteld in de lokale samenleving. Bij de aanpak van ondermijning binnen Achtkarspelen wordt er voornamelijk ingezoomd op de lokale aanpak en waar nodig regionale aanpak. Lokaal gaat dit bijvoorbeeld om specifieke casuïstiek. Op regionaal niveau wordt de verbinding gezocht op beleidsmatig gebied en (gezamenlijke) projecten gericht op het tegengaan van ondermijning. In 2022 is de Friese Norm vast gesteld waarin de regionale samenwerking wordt bevestigd. De Friese Norm zal in 2025 opnieuw worden bekrachtigd door de gezamenlijke overheden en zal met name in het teken staan van de implementatie en borging. Dit geldt ook voor het nieuw vast te stellen Bibob-beleid van de gemeente Achtkarspelen.

Doelstelling beleidsperiode

In 2026 is de aanpak van ondermijning geborgd binnen de gemeente Achtkarspelen. Dit wordt gedaan door bewustwording binnen de organisaties te bevorderen en beleid actueel en up-to-date te houden.

Aanpak 2025

Wat?	Wie?	Wanneer
1. Periodieke ondermijningstafel, waar signalen van ondermijning worden gedeeld.	OOV (regie), burgerzaken, sociaal domein, toezicht en handhaving, economische zaken, subsidies, vergunningverlening en politie	Zes wekelijks
2. Bewustwording met betrekking tot ondermijning binnen verschillende afdelingen aan bod brengen door middel van het betrekken bij de ondermijningstafel.	OOV (regie), organisatiebreed	Doorlopend
3. Ontwikkelingen met betrekking tot de Friese norm worden binnen de beschikbare capaciteit opgevolgd.	OOV (regie)	Doorlopend
4. Ontwikkelingen prostitutiebeleid (insteek zorg en ondermijning / mensenhandel). Sociaal Domein Fryslân is trekker van dit project in samenwerking met het RIEC.	OOV, toezicht en handhaving, sociaal domein	Doorlopend

5. Keurmerk Veilig Ondernemen, bedrijventerrein Surhuisterveen (2 ^e fase)	Bedrijvencontactfunctionaris, OOV, toezicht en handhaving, beheer openbare ruimte	Doorlopend
6. Integrale controles bedrijventerreinen	Toezicht en handhaving, OOV	Nog niet bekend
7. Bewustwordingssessie en/of campagne ondernemers ondermijning en digitale weerbaarheid	Bedrijvencontactfunctionaris, OOV	2025

Digitale/cyber criminaliteit

Tegenwoordig voelen mensen zich onveiliger online dan op straat, dit is voor een groot deel te wijten aan cybercriminaliteit. De impact van cybercriminaliteit op burgers en bedrijven is groot en kunnen veel (financiële)schade toebrengen. Cybercriminaliteit omvat diverse vormen, zoals cybercrime (hacken, ransomware en dergelijke), online fraude (online identiteitsfraude, online handelsfraude) en de verspreiding van seksueel kindermisbruik (Veiligheidsagenda 2023-2026).

Digitalisering is in onze samenleving niet meer weg te denken. Helemaal nu de informatie- en netwerksamenleving steeds complexer wordt. Dit vraagt om meer aandacht voor het thema cybercriminaliteit.

Doelstelling beleidsperiode

In 2026 zijn inwoners van de gemeenten Achtkarspelen bewuster van de gevaren van cybercriminaliteit (preventie). Daarnaast is de gemeente Achtkarspelen intern voorbereid op een cybercrisis. En werken de medewerkers veilig volgens werkprocessen en middelen met informatie.

Aanpak 2025

Wat?	Wie?	Wanneer
1. Voorbereiden van een cybercrisisoefening vanuit het project "Versterken Digitale Weerbaarheid Fryslan"	CISO (regie) & OOV	Najaar 2025
2. Informatiebeveiliging wordt blijvend geüpdatet/geactualiseerd	CISO (regie)	Doorlopend
3. Bewustwordingssessie en/of campagne ondernemers ondermijning en digitale weerbaarheid	Bedrijvencontactfunctionaris, OOV	2025

Maatschappelijke onrust

Er zijn verschillende vormen van maatschappelijke onrust. Uiteenlopend van vreedzame en kleinschalige demonstraties tot radicale, strafbare en grootschalige acties. Kritische geluiden zijn essentieel voor de democratie en rechtstaat, maar worden problematisch als de grenzen van de wet niet nageleefd worden. Daarnaast worden tegenstellingen benadrukt in de samenleving met als gevolg dat groepen verder van elkaar verwijderd worden (NCTV, 2023).

Door diverse crises (Covid-19, boerenprotesten, energiecrisis, etc.) is de afgelopen periode door organisaties en individuen uiting gegeven aan ongenoegen over bepaalde onderwerpen. Dit gaat gepaard met wantrouwen, spanningen, conflicten en uitingen, zowel online als offline. Dit raakt met name het vertrouwen in de overheid.

Doelstelling beleidsperiode

In 2026 weten medewerkers van de gemeente Achtkarspelen wat signalen van radicalisering en polarisatie zijn en is er een handelingsperspectief om de signalen op te pakken.

Aanpak 2025

Wat?	Wie?	Wanneer
1. Er is een radicaliseringstafel op Basisteam niveau georganiseerd om signalen breed te signalen en te bespreken.	OOV (regie)	doorlopend
2. Bewustwordingstrainingen op het gebied van maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie. Hierbij ook aandacht voor autonomen en soevereinen.	OOV (regie) & team zorg en veiligheid	doorlopend
3. Er wordt regionaal verbinding gezocht met het zorg- en veiligheidsnetwerk.	OOV (regie) & team zorg en veiligheid	doorlopend
4. Op niveau Basisteam politie Noordoost samenwerking zoeken met betrekking tot de het regionale beleid rondom aanpak radicalisering en extremisme	OOV, politie Noordoost, gemeenten BT Noordoost, openbaar ministerie	doorlopend

Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid is de mate van veiligheid in het verkeer. Dit onderwerp is zowel subjectief als objectief. Aan de ene kant gaat het om een gevoel van (on)veiligheid in het verkeer. Dit heeft onder andere te maken met gedrag van weggebruikers en eigen beleving van veiligheid. Daarnaast zijn er ook objectieve cijfers die duiding geven op het gebied van verkeersveiligheid, hierbij kan gedacht worden aan het aantal (dodelijke) slachtoffers in het verkeer.

Doelstelling beleidsperiode

In 2026 is het veiligheidsgevoel in de kernen van de gemeente Achtkarspelen op het gebied van verkeersveiligheid verbeterd.

Aanpak 2025

Wat?	Wie?	Wanneer
1. Project Middelengebruik en Verkeer (inzet BOB-campagne)	coördinator middelengebruik, OOV, toezichthouders en politie	2025

Sociale veiligheid

Sociale veiligheid is, net als ondermijning, een breed begrip. Onder de noemer sociale veiligheid komen meerdere onderwerpen aan bod, waarbij een samenwerking tussen onder andere het sociaal domein en het veiligheidsdomein van belang is.

De thema's die op dit moment worden verstaan onder sociale veiligheid zijn personen met onbegrepen/verward gedrag, drugsproblematiek, zorg en veiligheid, maar ook highimpact crimes zoals woninginbraken. De net benoemde onderwerpen zijn niet gelimiteerd.

Doelstelling beleidsperiode

De doelstelling is om in 2026 gestructureerd een aanpak te vormen binnen de sociale veiligheid thematiek, dan wel in samenwerking met sociaal domein.

Aanpak 2025

Wat?	Wie?	Wanneer
1. Donkere Dagen Offensief (preventie woninginbraken) met behulp van communicatiecampagne	OOV (regie), communicatie	Q4 2025
2. Campagne jaarwisseling	OOV en communicatie	Q4 2025
3. Voortzetten en verstevigen team Zorg en Veiligheid	OOV en team Zorg en Veiligheid	doorlopend
4. Versterken en verbinden integrale aanpak jeugd. Netwerken in kaart brengen.	OOV, coördinator middelengebruik, gebiedsteam jeugd, jongerenwerk Kearns, (jeugd)boa	doorlopend

Wettelijke taken – De basis op orde

Het is van belang dat de basis op orde is. In de opbouw zal daarom vooral ook aandacht zijn voor de uitvoering van de wettelijke taken. Hierbij is het onontkoombaar dat er binnen de beschikbare formatie keuzes moeten worden gemaakt.

Onderstaande taken op het gebied van crisisbeheersing en brandweertzaken worden apart benoemd, omdat deze wettelijke taken in ieder geval moeten worden opgepakt in 2025.

Aanpak 2025

Wat?	Wie?	Wanneer
1. Heropbouw crisisorganisatie. Kijken welke geplaatste medewerkers al een rol in de crisisorganisatie hadden en nu weer krijgen, werven van nieuwe crisismedewerkers, herinrichten van oov-alert, coördinatie opleidingen en trainingen, werken aan intern crisisplan.	OOV	Q1 en Q2 2025
2. Dekkingsplan brandweer. Eenmaal per 4 jaar is dit een wettelijke verplichting. De gemeenteraad heeft mogelijkheid tot zienswijze.	Brandweer Fryslân (VRF); OOV	Rond Q2-Q3 2025

Beschikbare middelen en capaciteit

In het voorliggende programma staan de activiteiten beschreven die in 2025 uitgevoerd worden op het terrein van integrale veiligheid. Naast deze thema's houdt openbare orde en veiligheid zich structureel bezig met een aantal taken. Dit met als doel om taken te borgen en verder te ontwikkelen en het netwerk met de verschillende partners te onderhouden. Daarnaast zijn er op basis van wetgeving en verordeningen ook taken die structureel terugkeren. In dit hoofdstuk wordt de werkwijze van openbare orde en veiligheid beschreven, het personeel en formatie en de financiën.

Werkwijze openbare orde en veiligheid

De beleidsadviseurs integrale veiligheid zijn werkzaam binnen het cluster openbare orde en veiligheid (OOV). Zij voeren regie op verschillende activiteiten om de veiligheid te bevorderen. De activiteiten van het cluster OOV sluiten in het algemeen aan op de activiteiten c.q. beleidskeuzes van andere beleidsterreinen. Regievoering is daarom van belang zowel in de gemeentelijke organisatie als met externe partijen met als doel om de activiteiten tussen de verschillende partners op elkaar af te stemmen.

Daarnaast adviseert het cluster OOV de burgemeester van Achtkarspelen bij de uitvoering van de taken op het gebied van openbare orde en veiligheid. Hierdoor zijn er directe lijnen met het bestuur en de politiek.

Personeel en formatie

Cluster OOV heeft vanaf 2025 de beschikking over 1,58 fte. Vóór de ontvlechting werd dit globaal verdeeld in schrijvend beleidswerk, crisisbeheersing en uitvoerend en beleidsmatig werk wat onder meerdere personen werd verdeeld (denk aan focus op jeugd, zorg en veiligheid, ondermijning).

Met de ontvlechting is een herschikking en ook herprioritering onvermijdelijk. Hierbij staat de uitvoering van wettelijke en noodzakelijke taken voorop, de basis op orde. Verwacht wordt dat bij de evaluatie van 2025 een beter beeld kan worden gegeven wat binnen de huidige formatie mogelijk is.

Financiën

In de gemeente Achtkarspelen zijn budgetten beschikbaar voor de financiering van specifieke projecten. Uit deze budgetten worden ook de reguliere zaken betaald. Jaarlijks is ongeveer € 12.000 vrij te besteden aan diverse projecten. Uitgangspunt is dat het beschikbare vrije budget niet wordt overschreden.